

Aan De Vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Per email

Datum 10 maart 2020

Kenmerk CM2002

Betreft **CM2002 Brief over de JBZ-Raad van 12 en 13 maart 2020**

Commissie Meijers
Permanente Commissie
van Deskundigen in
Internationaal
Vreemdelingen-,
vluchtelingen- en
strafrecht

Postadres
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam

Bezoekadres
Surinameplein 124
1058 GV Amsterdam

T 020 362 05 05

W www.commissie-meijers.nl

E post@Commissie-Meijers.nl

Geachte leden,

De Commissie Meijers heeft kennis genomen van de geannoteerde agenda van de Informele JBZ-Raad van 12 en 13 maart 2020. Ter voorbereiding op het Algemeen overleg, vindt u in deze brief enkele commentaren en vragen met betrekking tot de te behandelen onderwerpen op de agenda van de JBZ-Raad.

De situatie van vluchtelingen aan de Europese grenzen

Aan de Grieks-Turkse grens dreigt zich een humanitaire ramp te voltrekken, waarbij mensen gevlucht uit Turkije vast zitten tussen aan de ene kant het leger van Griekenland en aan de andere kant het leger van Turkije. De Commissie Meijers wijst erop dat personen die zich aandienen aan de Europese buitengrens het recht hebben om asiel te vragen. Nog in een zeer onlangs gewezen arrest¹ bepaalde de Grote Kamer van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat Europese verdragspartijen daartoe verplicht zijn te voorzien in voldoende en daadwerkelijk bereikbare grensdoorlaatposten. De Europese steun aan Griekenland voor grensbewaking zou daarom ook moeten zien op versterking van de Griekse asielcapaciteit. De Commissie Meijers stelt de volgende vragen voor:

- De premier heeft zijn steun uitgesproken aan de Griekse regering. Waarom heeft de Nederlandse regering Griekenland ook niet aangesproken op de juridische en morele verplichting om het recht op asiel te garanderen en mensen in nood hulp te bieden? Wil de minister de Griekse collega hierop aanspreken?
- Wordt het geld dat de Europese Unie vrijmaakt ook ingezet om vluchtelingen op te vangen in Griekenland en ter versterking van de asielprocedure?
- Wil de minister zich in de Raad committeren aan een Europese oplossing voor de situatie? Dat derde staten zich niet aan de afspraken houden, maakt niet dat het de EU vrijstaat het recht op asiel niet langer te garanderen.

Uitlevering van Unieburgers aan derde landen

Naar aanleiding van de rechtspraak van het Hof van Justitie over de uitlevering van Unieburgers aan derde landen (zaak Petruhhin en daarop volgende uitspraken) wordt nu gesproken over de praktische implicaties van deze uitspraken. Aan de orde zijn onder andere de precieze verplichtingen van de thuisstaat van een verdachte of veroordeelde Unieburger die in aan andere lidstaat verblijft, maar wiens uitlevering door een derde staat wordt verlangd, alsook het gevaar van misbruik ('third countries potential misuse of legal assistance requests, including extradition').'

¹ EHRM 13 februari 2020, *N.D. and N.T. v Spain*, nrs. 8675/15 en 8697/15.

In deze fase van de discussie over de kwestie stelt de Commissie Meijers voor de volgende vragen op te werpen:

- Wat is bekend over (pogingen) tot misbruik door derde landen bij het uitvaardigen van verzoeken tot uitlevering van Unieburgers?
- Hoe kan dergelijk misbruik volgens de minister het meest effectief worden geadresseerd? Denkt de minister dan vooral aan mogelijkheden ter versterking van de communicatie tussen betrokken lidstaten (hangende de uitleveringsprocedure) of moet eerder worden gedacht aan nadere (harmoniserende) regels terzake uitlevering en/of overlevering?

Strategische richtsnoeren 2019-2024

De Commissie Meijers heeft kennis genomen van de bespreking van Raadsdocument "Strategic Guidelines in the Field of Justice and Home Affairs." Naar aanleiding van deze richtsnoeren wil de Commissie Meijers een aantal punten opmerken:

In punt 20 van de strategische richtsnoeren wordt een melding gemaakt van de mogelijke uitbreiding van de veiligheidsketen naar rechterlijke instanties:

*"20. A truly integrated approach to security means covering the entire security chain, with enhanced operational and interagency cooperation between police, border guards, customs, immigration and asylum authorities, as well as judicial bodies, **which, acting independently and impartially, complete the chain.**"*

De Commissie Meijers vraagt zich af wat het doel is van deze uitbreiding naar gerechtelijke instanties en of de samenwerking in het kader van de bovengenoemde voorstellen niet in strijd is met het doelbindingsbeginsel zoals beschermd in het dataproductie-recht, waaronder de Algemene Verordening Persoonsgegevens.

De Commissie Meijers wijst ook op het gevaar van de aanduiding van rechterlijke instanties als onderdeel van een keten. Ondanks de goedbedoelde toevoegingen ("acting independently and impartially") kan deze vermelding in de praktijk onnodig afbreuk doen aan de onafhankelijkheid of de schijn van partijdigheid opwekken. Daarom verzoeken wij u er bij de regering op aan te dringen dat zij zich inzet voor schrapping van de vermelding van "judicial bodies" in deze passage.

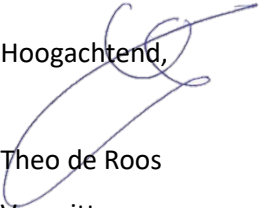
In punt 21 wordt aangegeven dat informatie beheer de sleutel is van bovengenoemde samenwerking.

"21. Developing artificial intelligence solutions and further automation in full compliance with data protection rules and other fundamental rights standards could help address the challenges posed by the processing of large data sets."

Automatische besluitvorming en het gebruik van artificiële intelligentie kunnen een aanzienlijke impact hebben op de rechtsbescherming van individuen. Dit is recent, onder verwijzing naar jurisprudentie van het EHRM, ook erkend in de uitspraak van de rechtbank Den Haag van 5 februari 2020 met betrekking tot het gebruik van algoritmen door de overheid (ECLI:NL:RBDHA:2020:865). De Commissie Meijers is verheugd dat de noodzaak van bescherming van data protectierecht en andere fundamentele rechten wordt erkend, maar vraagt zich af welke concrete maatregelen worden genomen ter bescherming van de individuele rechten, met inbegrip van het recht op zorgvuldige besluitvorming en toegang tot effectieve rechtsmiddelen?

De Commissie is altijd bereid tot nadere vragen en uitleg.

Hoogachtend,

Theo de Roos

Voorzitter